

Kontaktperson*	Kerstin Annerborn
Kontaktuppgift (e-post) *	kerstin.annerborn@regionstockholm.se
Kontaktuppgift (telefon)	0722-24 08 76
Förvaltare/Utgivare*	eStöd, Beroendecentrum Stockholm
Informationsdatum* (ÅÅÅÅ-MM-DD)	2023-02-05
<i>Informationsdatum är det datum då formuläret fylldes i</i>	

* = Obligatorisk fråga

För att skapa transparens kring programmen som används i SibeR så beskriver utgivaren sina behandlingsprogram enligt denna checklista som har harmoniserats med värderingsmall för internetbaserade behandlingsprogram utformat av Nationell kompetensgrupp för Internetbaserade program/Nationell Samverkan för Kunskapsstyrning (NSK) vid SKL hösten 2016. Programbeskrivningarna kommer läggas upp på <https://siber.registercentrum.se> i pdf-format under rubrik Behandlingsprogram.

Vid frågor, kontakta koordinator för SibeR, se siber.registercentrum.se

Instruktion: För att markera en kryssruta i word-dokument-version, ställ markören före rutan och slå mellanslag. För övrigt besvaras check-listan med fritext i avsedda tabellområden.

1.1 ALLMÄNT

Behandlingsprogrammets namn:

Med behandlingsprogram avses en beskrivning av målgrupp för och ursprung till programmet, dess format och innehåll. Lämplig akronym för koden erhålls av central koordinator för SibeR.

Ett exempel: Depressionsbehandling Region Uppsala, KOD: DEPUPS

Alkoholprogrammet eStöd	KOD: ALKBCS

Aktuellt versionsnummer för Behandlingsprogrammet:

5	

Versionsnummer för behandlingsprogram ändras med nytt versionsnummer vid mer genomgripande förändring av behandlingsprogram. Inför en större ändring kontaktas koordinator i SibeR.

Källa, datum när behandlingsprogrammet skapades och av vem:

2006	(ÅÅÅÅ)
Befintlig version av aktuellt program skapades till IMS-studien av Magnus Johansson. Denna har sedan omarbetats för SOB, men med samma innehåll.	Personer, beskrivning

Datum när den aktuella versionen av behandlingsprogrammet skapades:

2017-05	

Förvaltare/utgivare:

eStödsenheten, Beroendecentrum Stockholm, SLSO, Stockholm	Ev kommentarer:

1.2 MÅLGRUPP

Indikation (diagnos, problem):

Specificera:	Alkoholbrukssyndrom, Skadlig alkoholkonsumtion, Alkoholberoende

Syfte (en eller flerval):

Behandling

Återfallsprevention

Prevention

Utbildning

☐ Annat, specificera	

Ålder (en eller flerval):

Mer än eller lika med 18 år

☐ Annan åldersgrupp, ange:	

Språk (enval):

Svenska

☐ Annat språk än svenska, ange:	

Anpassning för funktionshinder (flerval):

Synskadade

Hörselskadade

☐ Annat, specificera:	

Vilken hårdvara är behandlingsprogrammet i aktuell plattform optimerat för? (en eller flerval):

Dator med internet

Mobil

Läsplatta

☐ Hög internetkapacitet, mer än:	Kommentar:

1.3 KONTEXT

Vilken population är programmet ursprungligen utvecklat för (en eller flerval):

Primärvård

Psykiatri

☐ Somatisk vård	Ange område:

Allmän befolkning

☒ Annat	Specificera: Alkoholprogrammet utvecklades parallellt för patienter på Riddargatan 1 och hjälpsökande via nätet på Alkoholhjälpen. Det har även använts som tillägg till primärvård. Programmet finns både

som behandling (med stöd av terapeut) och som egenvård (självhjälp). Nedan beskrivs programmet i behandlingsversionen.

Krav på behandlarkompetens:

Nej

Ja, specificera:

Programmet tillsammans med en manual för behandlare. Alla behandlare genomgår intern utbildning i programmet. Alla behandlare har eller får utbildning i beroendetillstånd, KBT och MI.

Finns det rekommendationer om specifik vårdprocess (bedömningsrutin, behandlingskontext, uppföljningsrutiner) för att programmet ska fungera:

Nej

Ja, specificera:

På eStöd genomförs bedömning av läkare samt psykolog innan programstart och uppföljning efter programmet.

Teknisk plattform under utvecklingen av senaste version:

Stöd och behandling (Inera)

Tekniska plattformar som använts i drift för programmet:

Stöd och behandling, Drupal 7

Användningsområden hittills (flerval):

Forskning

Hälso- och sjukvård

Annat, specificera:

Publika tjänster (stödlinje)

Om programmet använts i vården, ange inom vilka verksamheter/enheter samt ungefärligt antal patienter och från när:

eStöd och Riddargatan 1, Beroendecentrum Stockholm.

1.4 INNEHÅLL

Sammanfattande beskrivning av teoretisk modell (förändringsfokus, verkamma komponenter):

Beskriv i fri text med maximalt 20 ord

KBT och MI. Baserat på flera olika KBT program som använts inom beroendområdet. Fram för allt Återfallsprevention (Marlatt) och Behavioral Self Control (Sobell m fl).

Finns det en publicerad förlaga i bok eller manual?

Nej

Ja, specificera:

Är programmet anpassat efter ett normkritiskt perspektiv – är text, bilder, språk eller annat utformat med hänsyn till variationer inom avsedd målgrupp?

Nej

Ja, specificera:

Är självrapporterade standardiserade frågeformulär/skattningsskalor för att följa patientens behandlingsprocess inlagda i programmet?

Nej

Ja, specificera (med eventuell referens, ange om copyright):

Veckokonsumtion: Alkoholkonsumtion-standardglas per vecka.
En VAS-fråga för mående, och en VAS-fråga för alkoholsug.

Är andra formulär/uppföljningsmätt inlagda i programmet?

Nej

Ja, specificera:

Totalt antal ord i fast text till patienten:

ca 20000

(heltal)

Totalt antal minuter video till patienten:

ca 7

(heltal)

Förväntad behandlingstid i veckor:

10

(0-20, heltal)

Totalt antal behandlingsavsnitt/moduler som en patient förväntas genomgå:

Avses antalet moduler som patienten ska göra under behandlingen för att ha fullföljt hela programmet

5

(0-30, heltal)

Antal obligatoriska behandlingsavsnitt:

Med obligatoriska behandlingsavsnitt avses förbestämda moduler som patienten förväntas genomgå oavsett problembild.

5

(0-30, heltal)

Antal valbara behandlingsavsnitt:

Med valbara behandlingsavsnitt avses moduler som man kan välja från för att anpassa behandlingen till patientens specifika problembild

3

(0-30, heltal)

Ingår moduler som riktar sig till närstående/föräldrar:

Ja, obligatoriskt

Ja, valfritt

Nej

Antal obligatoriska behandlingsavsnitt för närstående:

Med obligatoriska behandlingsavsnitt avses förbestämda moduler som närstående/förälder förväntas genomgå oavsett problembild.

(0-30, heltal)

Kan ordningsföljden av modulerna anpassas efter patientens behov (enval):

Ja, till stor del

Ja, till viss del

Nej, i liten utsträckning

Om ja, ange metod för anpassning:

- Patienten väljer
 Behandlaren väljer
 Fri ordning
 Algoritmstyrd

Beskriv kort innehållet i varje behandlingsavsnitt/modul (syfte, innehåll, övningar/arbetsblad, hemuppgifter) samt markera om modulen är förbestämd eller valbar:

Om programmet också innefattar ett parallellt program för föräldrar/närstående så beskriv dessa moduler efter modulerna som riktar sig till patienten

Modul 1 (exempeltext) Förbestämd Valbar

<i>Syfte</i>	Introduktion och översikt till hela behandlingsprogrammet
<i>Innehåll</i>	Introduktion till KBT och information om paniksyndrom. Vad är rädsla, ångest och panikattacker? Vad händer i kroppen? Vilka tankar och tolkningar har betydelse? Vilka beteenden?
<i>Övningar/Arbetsblad</i>	Rädslans fysiologi, Hyperventilationstest
<i>Hemuppgifter</i>	Läsa modulens alla avsnitt. Läsa bladet "Rädslans fysiologi". Genomföra övningen "Hyperventilationstest". Skicka in svaren på frågorna i slutet av modulen

Modul 1 Förbestämd Valbar

<i>Syfte</i>	Motivation
<i>Innehåll</i>	Text om upplevda fördelar och nackdelar med alkoholkonsumtion, respektive om förändring, samt allmänt om motivation
<i>Arbetsblad/övningar</i>	Frågor om anledning till vårdsökande, fördelar och nackdelar och värderingar
<i>Hemuppgifter</i>	alkoholkalender

Modul 2 Förbestämd Valbar

<i>Syfte</i>	Mål och självkontroll
<i>Innehåll</i>	Information om fördelar med målsättning, olika mål samt självkontrollstrategier anpassat utifrån målsättning (nykterhet eller måttlighet)
<i>Arbetsblad/övningar</i>	Registrera mål och välja strategier för att komma igång
<i>Hemuppgifter</i>	Prova självkontrollstrategier

Modul 3 Förbestämd Valbar

<i>Syfte</i>	Kartlägga risksituationer
<i>Innehåll</i>	Enkel beteendeanalys av risksituationer för hög alkoholkonsumtion
<i>Arbetsblad/övningar</i>	Risksituationer
<i>Hemuppgifter</i>	Identifiera risksituationer

Modul 4 Förbestämd Valbar

<i>Syfte</i>	Alternativ
<i>Innehåll</i>	Hitta och planera alternativa strategier i risksituationer, problemlösning.
<i>Arbetsblad/övningar</i>	Problemlösning
<i>Hemuppgifter</i>	Prova alternativa strategier

Modul 5 Förbestämd Valbar

Syfte	Tacka nej
Innehåll	Information om effektiva sätt att tacka nej till erbjudande om alkohol
Arbetsblad/övningar	Skriva svar på övningsexempel
Hemuppgifter	Öva på att tacka nej (till andra saker)

Modul 6 Förbestämd Valbar

Syfte	Hantera sug
Innehåll	Information om sug och strategier för att hantera det
Arbetsblad/övningar	Identifiera egna strategier
Hemuppgifter	Prova sugstrategier

Modul 7 Förbestämd Valbar

Syfte	Hantera negativa känslor
Innehåll	Information om samband mellan känslor och alkoholkonsumtion. Strategier för att ta hand om sina känslor på kort och lång sikt.
Arbetsblad/övningar	Fyll i egna strategier
Hemuppgifter	Prova strategier för att må bättre

Modul 8 Förbestämd Valbar

Syfte	Återfallsprevention
Innehåll	Information om förändring på längre sikt, snedsteg och återfall. Hur att fortsätta arbeta vid eller efter motgångar.
Arbetsblad/interaktiva övningar	Krisplan
Hemuppgifter	

Modul 9 Förbestämd Valbar

Syfte	Fakta om alkohol och hälsa
Innehåll	Kort fakta om alkohol och påverkan på hälsan som alla deltagare får tillgång till
Arbetsblad/interaktiva övningar	nej
Hemuppgifter	

Modul 10 Förbestämd Valbar

Syfte	Extra faktablad
Innehåll	Extra faktablad om olika områden kopplat till förändrade alkoholvanor
Arbetsblad/interaktiva övningar	
Hemuppgifter	

1.5 KOMMUNIKATIONSFORMER

Krav på teknisk plattform – via vilka typer av kommunikationssätt presenteras innehållet? (flerval)

- Text
- Animeringar
- Interaktiv grafik (t ex enklare spel)
- Bilder/figurer
- Ljud
- Video
- 3-D virtual reality
- Formulärhantering

Krav på obligatoriska moment för att patienten ska kunna fullfölja behandlingen? (flerval)

- Inga
- Arbetsblad
- Påminnelser

Annat, specificera:

Återkoppling/ stöd för att programmet ska fungera som avsett (enval):

- Utan återkoppling
- Standardiserad återkoppling (samma oavsett vad patienten svarar)
- Personligt anpassad återkoppling baserad på patientens svar (automatiserad)
- Individualiserat behandlarstöd

Vilka möjligheter till kommunikation med patienten finns för att programmet ska fungera optimalt? (enval eller flerval)

- Saknas
- Asynkron (epost, SMS, etc)
- Synkron (video, chatt, telefon)
- Kombinerad asynkron och synkron

Beskriv i fritext grundkrav på tvåvägskommunikation (frivilligt):

Rekommenderad frekvens av återkoppling:

Veckovis eller per genomförd modul

Behandlare kan följa vad patienten gör och kommentera detta (individuellt gränssnitt)

- Ja
- Nej

2. UTVÄRDERING

Har det internetbaserade behandlingsprogrammet utvärderats vetenskapligt?

- Ja
 Utvärdering pågår, ännu inte publicerad
 Nej

Om ja, typ av studie/er	Referenser
RCT	Johansson et al. Internet-Based Therapy versus Face-to-Face Therapy for Alcohol Use Disorder, a Randomized Controlled Non-Inferiority Trial. https://doi.org/10.1111/add.15270
Långtidsuppföljning	Analys pågår
Observationsstudie	Lindner et al. Using alcohol consumption diary data from an internet intervention for outcome and predictive modeling: a validation and machine learning study. 10.1186/s12874-020-00995-z
Annan typ av kvantitativ studie	Johansson et al. Effects of Internet-Based Cognitive Behavioral Therapy for Harmful Alcohol Use and Alcohol Dependence as Self-help or With Therapist Guidance: Three-Armed Randomized Trial. 10.2196/29666
Kvalitativ studie patientupplevelser	Ekström & Johansson. Choosing internet-based treatment for problematic alcohol use—why, when and how? Users' experiences of treatment online. 10.1186/s13722-020-00196-5
Kvalitativ studie behandlarupplevelser	Ekström & Johansson. Sort of a nice distance: a qualitative study of the experiences of therapists working with internet-based treatment of problematic substance use. 10.1186/s13722-019-0173-1
Hälsoekonomisk studie	Analys pågår
Rapporter	
Studentuppsatser	
Annan dokumentation med möjlig relevans	
Studier med närliggande program	Sundström et al. High- versus low-intensity internet interventions for alcohol use disorders: results of a three-armed randomized controlled superiority trial. 10.1111/add.14871